

2445
vēst. izsk.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Galvaldis Teodors (1876. - 1942.),
tēlnieks

F-2445
vēsturiskā izlase
(1880 - 1980)

FONDS Nr. 2475

ZAĻKALNS TEODORS (1876-1972), TĒLNIEKŠ
APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ)

[1880-1980]

Fondraža nosaukums

Zaļkalns Teodors (Grīnbergs Teodors līdz 1930.gadam).

Administratīvā vēsture (Biogrāfija)

Ievērojamais latviešu tēlnieks Teodors Zaļkalns (Grīnbergs līdz 1930.gadam) dzimis 1876.gada 30.novembrī Allažu pagastā zemnieku ģimenē. Mācījies Rīgas pilsētas reālskolā, beidzis Štiglica Centrālās tehniskās skolas Dekoratīvās glezniecības un asējumu nodaļu Pēterburgā (1899). Ieguvis ārzemju stipendiju un Parīzē Rodēna darbnīcā pie tēlnieka Burdela apguvis tēlniecības pamatprincipus. Papildinājis Florencē marmora un bronzas apstrādē.

Pēterburgā bijis studējošās latviešu jaunatnes pulciņa "Rūķis" biedrs. Izstādēs piedalās no 1903.gada.

Sākot ar 1921.gadu līdz 1958.gadam Teodors Zaļkalns ir aktīvs jauno latviešu tēlnieku pedagogs Mākslas Akadēmijā, ieņemot Tēlniecības katedrā arī atbildīgus amatus. Var uzskatīt, ka profesors ir akmens tēlniecības tradīciju dibinātājs Latvijā. Visiem ir labi zināmas viņa darinātās "Māmiņas", animālijas žanrā veidotie darbi, pieminekļi Rudolfam Blaumanim, Alfrēdam Kalniņam, dzejnieku Jāņa Poruka un Friča Bārdas atdusas vietu tēli. Tieši granīts Zaļkalna mākslā ieguvis īpašu nozīmi. Viņš pratis saglabāt granīta raksturu: blīvumu, smagumu, vienkāršos, skaidros siluetus, tēla izteiksmē panākot lielu daudzveidību.

Teodors Zaļkalns miris 1972.gada 6.septembrī Rīgā.

Apraksta vienības uzkrāšanas laiks.

[1880-1980]; (pārsvarā 1944-1976).

Glabāšanas vēsture.

Dokumenti veidojušies pakāpeniski mākslinieka dzīves laikā, uzkrāti un glabājušies mājā-darbnīcā, kur 1976.gadā iekārto Teodora Zaļkalna memoriālo muzeju-filiāli pie Latvijas Mākslas muzeja. Pamatfondā ieskaitīti apmēram 14 tūkstoši vienību, bet daļa glabājas kā pirmatnējais uzskaites materiāls.

Tiešais iegūšanas avots.

Pamatojoties uz Valsts Mākslas muzeja zinātniski metodiskās padomes sēdes 1997.gada 21.februāra lēmumu, daļu no pirmatnējās uzskaites materiāliem -1345 vienības - ar 1997.gada 30.jūnija aktu Nr.5-TZ, nodod valsts glabāšanā Latvijas Valsts arhīvā.

Fonda saturs.

LVA nodotie materiāli skar Teodora Zaļkalna radošo darbu, viņam tuvo cilvēku, kā piemēram, dzīvesbiedres tēlnieces Marijas Zaļkalnes, biogrāfiju (vēstules, dienasgrāmatas lapas u.c. dokumenti). Dokumentu fonds ietver arī tēlnieka Kārļa Baumaņa rokrakstus, kuros atklājas skatījums uz sava skolotāja Teodora Zaļkalna daiļradi.

Izvērtēšana.

Dokumenti valsts glabāšanā saņemti nesakārtotā veidā. Vērtības ekspertīze, sistematizācija un vienkāršotā aprakstīšana arhīvā veikta 2005.gadā, vadoties pēc Vispārīgā starptautiskā arhīva dokumentu aprakstījuma standarta ISAD (G) pielietošanas noteikumu B daļas (personu fondiem) un Metodiskiem norādījumiem personu dokumentu apsekošanai un vienkāršotai aprakstīšanai.

Sistematizācija.

Fonds sadalīts 3 dokumentu grupās – sērijās un 5 apakšsērijās pēc sekojošas shēmas:

1. Ar Teodora Zaļkalna radošo darbību saistītie dokumenti.	1. – 14.lieta
1.1. Teodora Zaļkalna radošās darbības dokumenti.	1. – 6.lieta
1.2. Informācija par Teodora Zaļkalna daiļradi.	7. – 14.lieta
2. Sarakste.	15. – 31.lieta
2.1. Teodora Zaļkalna rakstītās vēstules	15. – 18.lieta
2.2. Teodoram Zaļkalnam adresētā sarakste	19. – 25.lieta
2.3. Teodora Zaļkalna dzīvesbiedres tēlnieces
Marijas Zaļkalnes, citu radnieku un paziņu sarakste	26. – 31.lieta
3. Sakrātie dokumenti.	32. – 34.lieta

Lietas sērijās kārtotas pēc nomināli hronoloģiskā principa, dokumenti lietās – hronoloģiski.

Pieejamības noteikumi.

Bez ierobežojumiem.

Fiziskais raksturojums.

Bojāti dokumenti lietā Nr.33: plēsti, deformācija.

Aprakstījumu sastādīja:

Personu fondu un trimdas dokumentu
daļas vadītāja vietniece

29.09.2005.

Anda Mjurka

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā iešūtas (ievietotas) _____

2 (divas)

ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja _____

rec. eksp.
amats

[Signature]
paraksts

B. Circlis
paraksta atšifrējums